

Då banan blir sopad för barnen

- **En kvalitativ undersökning om fenomenet curling samt curlingföräldrar/-barn**

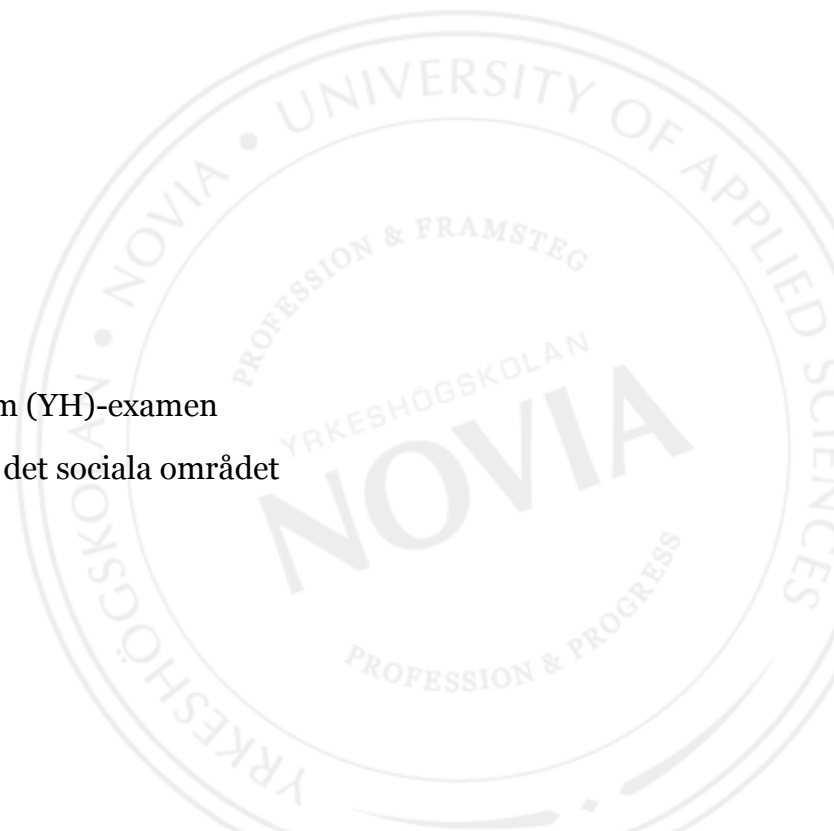
Linnéa Sjöman

Janika Sund

Examensarbete för Socionom (YH)-examen

Utbildningsprogrammet för det sociala området

Vasa 2015

EXAMENSARBETE

Författare: Linnéa Sjöman och Janika Sund
Utbildningsprogram och ort: Det sociala området, Vasa
Inriktningsalternativ/Fördjupning: Familjearbete och förskolepedagogik
Handledare: Ralf Lillbacka och Mona Granholm

Titel: **Då banan blir sopad för barnen** – En kvalitativ undersökning om fenomenet curling samt curlingföräldrar/-barn

---

Datum 17.10.2015

Sidantal 33

Bilagor 1

Abstrakt

Syftet med vårt lärdomsprov är att undersöka ämnet curlingföräldrar/barn och utreda hur dagvårdspersonal upplever fenomenet. Med lärdomsprovet vill vi ta reda på om dagvårdspersonalen ser av fenomenet curling samt hur de upplever uppfostran idag.

Lärdomsprovets mest centrala frågeställningar är: Vilka tankar har dagvårdspersonal om curlingföräldrar/barn? Hur upplever dagvårdspersonalen dagens uppfostran? På vilket sätt kan dagvårdspersonal stöda föräldrar i uppfostran? På vilket sätt kan dagvårdspersonal stöda curlade barn?

Undersökningen genomfördes genom kvalitativa intervjuer tillsammans med dagvårdspersonal som hade lång erfarenhet inom dagvården. Av resultatet framkom att curling är ett synligt fenomen men att barn är väldigt olika uppfostrade. Barn idag är väldigt rastlösa, de vill att det hela tiden skall hända något. De förväntar sig att det mesta skall serveras dem och de ger lätt upp om de misslyckas. Dagvårdspersonalen anser att tydliga regler är viktiga för barnen så att de känner till vad som är rätt eller fel. Barnen behöver uppmuntras och likaså en del av föräldrarna.

Språk: svenska   Nyckelord: curling, uppfostran, föräldrar, barn

---

BACHELOR'S THESIS

Author: Linnéa Sjöman and Janika Sund
Degree Programme: Social welfare, Vasa
Specialization: Socio- pedagogical work
Supervisors: Ralf Lillbacka and Mona Granholm

Title: **When the path is swept for the children** – A qualitative study of the curling phenomenon and curlingparents/-children

---

Date 17.10.2015   Number of pages 33   Appendices 1

Summary

The aim of our thesis is to examine the phenomenon curlingparent/-child and to investigate how the day care personnel experience the phenomenon. With this thesis we want to find out if the day care personnel see the phenomenon curling and how they experience the raising of today.

The most central questions of the thesis are: What thoughts does the day care personnel have about curlingparents/-children? How does the day care personnel experience the raising of today? How can the day care personnel support the parents with the raising of their children? How can day care personnel support children that are curled?

The investigation was conducted through qualitative interviews with day care personnel who had many years of experience. The results revealed that curling is a visible phenomenon but that children are raised in different ways. The children of today are restless, they want something to happen all the time. They expect most to be served them and they give up easily if they fail. Day care personnel believes that clear rules are important for the children so that they know what is right or wrong. Children need to be encouraged and also some of the parents.

Language: Swedish   Key words: curling, raising, parents, children

---

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
2. Syfte och frågeställningar	2
3. Föräldraskap	3
3.1 Föräldraskapets betydelse genom historien	3
3.2 Det moderna föräldraskapet.....	4
3.3 Curlingföräldrar	5
4. Synen på barn i det nutida samhället enligt Bent Hougaard	6
4.1 Frihet.....	6
4.2 Det materiella	8
4.3 De bästa förutsättningarna	8
4.4 Omsorg	9
4.5 Straff	10
5. Uppfostran – ett nödvändigt ont	11
5.1 De tio punkterna	12
5.2 Ett annat perspektiv	13
6. Grundstenar för en trygg uppväxt	14
6.1 Kärlek och närvaro	15
6.2 Tiden	16
6.3 Gränser	17
7. Sammanfattning av teoridelen	19
8. Metod och tillvägagångssätt	20
8.1 Kvalitativ metod	20
8.2 Undersökningsgrupp och datainsamlingsmetod.....	21
8.3 Etiska riktlinjer och sekretess	22
8.4 Analysmetod	23
9. Resultatredovisning	23
9.1 Beteende	24

9.2	Kännetecknen på en god uppfostran.....	25
9.3	Upplevelser kring barnens uppfostran.....	26
9.4	Curlingen i arbetet för dagvårdspersonal.....	27
9.5	Kontakten till föräldrarna	28
9.6	Orsaker till curling.....	29
9.7	Synpunkter gällande curlingens inverkan på framtiden för barnen.....	30
10.	Slutdiskussion och kritisk granskning.....	30
	Källförteckning	34

Bilagor

Bilaga 1	Intervjufrågor
----------	----------------

1. Inledning

”Hur tänker dessa föräldrar?”, det kan man fundera efter att ha bevittnat en mamma följa sin dotter till ett urvalsprov på universitetet. Mamman såg till att dottern hängde av sig ytterkläderna och försäkrade sig om att allt som behövdes för provet var med.

Curlingföräldrar är ett välbekant fenomen för många idag.

Den tändande gnistan var då barnpsykologen Bent Hougaard som i egenskap av pedagogisk revisor besökte ett dagis någonstans i Danmark. I ett hörn av dagisgården stod en femårig pojke och kastade sand i huvudet på några yngre flickor. Hougaard bad pojken sluta men fick till svar att han inte bestämde över honom. Hougaard tog ämbaret med sand och satte upp det på taket till en bod och gick iväg därifrån. Pojken attackerade honom bakifrån och skrek ”Dit gamle Rövhul! Du bestemmer icke över mig!”.

Denna incident gjorde att Hougaard skrev boken ”Curlingföräldrar & servicebarn”. Med curlingföräldrar menar han föräldrar som frenetiskt sopar isen framför sina barn för att de skall få en så enkel och smärtfri väg in i vuxenlivet som möjligt.

*I otaliga föräldragenerationer före vår tid
var syftet med att få barn
släktens fortbestånd
och en tryggad ålderdom.
För nutidens föräldrar
är syftet med att få barn
i första hand att göra barnen lyckliga.
I praktiken börjar många föräldrar med **målet**
istället för att börja från **början**.*

(Hougaard 2005)

För att ett barn skall fungera i samvaro med andra människor måste det lära sig de socialt accepterade spelreglerna. De måste lära sig att skilja på rätt eller fel, sant och falskt. Fri uppfostran är idag vanligt, barnen uppfostras med uppmuntran, sällan med straff. Barn behandlas som vuxna, de är med och fattar beslut om vad man skall äta, ha på sig och vad

man skall göra och när. Barn måste veta vem som bestämmer och får aldrig tvivla på det, de är inte mogna att ta det ansvar som många föräldrar vill ge dem.

Många föräldrar vill inte höra talas om straff, men straff är nödvändigt. Man måste sätta upp vissa regler och vara konsekvent i användandet. Hougaard förespråkar förlorande av privilegier som lämpliga straff: om barnet vägrar sänka ljudet på radion så stängs radion helt enkelt av. Straff hindrar inte att vi skall behandla våra barn med respekt och värdighet och ge dem kärlek och omsorg. Allt detta ingår i uppfostran. Många föräldrar är rädda att göra fel och reagerar med ”får man verkligen göra så?”. Straff är nödvändigt, liksom det är nödvändigt att vuxna får tid för sig själva, att barnen inte alltid står i centrum.

Redan i början av resan med detta lärdomsprov visste vi att ämnet curlingföräldrar är något vi vill skriva om. Fenomenet är vanligt och vi har med egna ögon sett hur det kan se ut i verkligheten. Alla föräldrar och barn kan inte dras under samma kam men fenomenet lär förekomma mer eller mindre i varje familj. Barnen är idag långt familjens kärna. Mycket kretsar kring dem och vad de vill och när. Besvikelserna är stora, föräldrarna beskyller sig själva och straffet går många gånger till dem själva istället för till barnet.

Vi kunde vinkla lärdomsprovet på många olika sätt men i vårt lärdomsprov kommer vi att fokusera främst på Hougaards synsätt på uppfostran samt hur dagvårdspersonal upplever fenomenet curlingföräldrar och curlingbarn. Vi vill med detta arbete även få fram hur dagvårdspersonal upplever uppfostran idag. Ser de av det kända fenomenet curling i vardagen och kan de på något sätt vara ett stöd för barnen och föräldrarna?

2. Syfte och frågeställningar

Syftet med vårt lärdomsprov är att undersöka ämnet curlingföräldrar/barn och utreda hur dagvårdspersonal upplever fenomenet. Med lärdomsprovet vill vi ta reda på om dagvårdspersonalen ser av fenomenet curling samt hur de upplever uppfostran idag.

De mest centrala frågeställningar vi kommer att ta fasta på är:

- Vilka tankar har dagvårdspersonal om curlingföräldrar/barn?
- Hur upplever dagvårdspersonalen dagens uppfostran?
- På vilket sätt kan dagvårdspersonal stöda föräldrar i uppfostran?
- På vilket sätt kan dagvårdspersonal stöda curlade barn?

Vårt syfte med lärdomsprovet är alltså att undersöka hur barnen påverkas av curlingföräldrar/curlinguppfostran samt hur daghemspersonalen upplever fenomenet. Vi vill ta reda på hur daghemspersonalen ser på dagens uppfostringsmetoder och om de på något sätt kan stöda både barnet och föräldrarna.

Vårt lärdomsprov består av en teoridel och en empirisk del. I teoridelen fokuserar vi på föräldraskapet, curlingföräldrar samt uppfostran och dess grundstenar. Den empiriska delen består av en undersökning och en resultatredovisning som sedan följs av slutdiskussionen och den kritiska granskningen av lärdomsprovet.

3. Föräldraskap

I detta kapitel kommer vi att redogöra för föräldraskapets betydelse genom historien, det moderna föräldraskapet samt curlingföräldrar.

3.1 Föräldraskapets betydelse genom historien

Synen på barnen och föräldrarnas roll som uppfostrare har förändrats markant under de senaste århundradena. Under 1600-talet hävdade filosofen John Locke att barn var som oskrivna blad (*tabula rasa*). Barnens personlighet skapades genom föräldrarnas uppfostran. På 1700-talet hävdade filosofen Jean Jacques Rousseau som motsats att föräldrars tro på sin egen betydelse för uppfostran var överdriven. Sigmund Freuds teori kom på sent 1800-tal att representera motsatt synsätt på föräldra-barnrelationen. Han lade fram en teori om personligheten, där grundtanken var att barndomen har stor betydelse. Freud menade att föräldrarnas beteende har all betydelse för barnens välmående, nu och i framtiden (Cole &

Cole, 1997, s.14-15).

Forsberg & Augustsson (2004, s.4) refererar Sommers som säger att på 1900-talet sågs barnen som oskrivna blad och inkompetenta. Detta innebar att barnen var tvungna att socialiseras in i samhället med hjälp av uppfostran. Det var inte frågan om att barnen skulle vara aktiva i en dialog, i samspel eller i ömsesidig utveckling med vuxna. Senare kom denna grundsyn att förändras igen och i allt större grad ersättas av en syn på barnen som kompetenta. De kompetenta barnen är aktiva och har en förmåga att skapa nödvändiga personliga relationer genom att interagera med andra människor.

3.2 Det moderna föräldraskapet

Familjeliv och föräldraskap förändras ständigt både till innehåll och form. I merparten av dagens familj försörjer man och kvinna gemensamt familjen via lönearbete (Bäck-Wiklund & Bergsten, 1997, s.13-14).

Bäck-Wiklund & Bergsten (1997) skriver att forskning visar att kvinnors orientering mot arbetslivet ökar och mäns orientering mot familjen ökar. Trots detta finns könsbundna och traditionella mönster kvar när det gäller arbets- och ansvarsdelningen i hemmet. Gränserna mellan manligt och kvinnligt blir dock otydligare liksom gränserna mellan moder- och faderskap (Bäck-Wiklund & Bergsten, 1997, s. 82-93).

Familjen i dagens samhälle har tre viktiga funktioner. Inom familjen skall man kunna uttrycka känslor och ett kärleksfullt klimat skall råda men utöver detta skall familjen även vara en stabilitetszon och en avkodningscentral där familjemedlemmars känslor förstås och kan tolkas. I relationen mellan barn och föräldrar framstår avkodningen av barnens behov och önskningar som en central föräldrafunktion. Föräldraskapets krav är inte bara att förstå sitt barns behov och önskningar, det är också att svara emot de krav som samhället och den sociala omgivningen ställer. Forskning om småbarnsfamiljer visar att vår tids kunskap om barns utveckling ställer stora krav på föräldrarna när det gäller kompetens, samarbete och uthållighet. Föräldraskapet innefattar förutom de krav som andra ställer också de krav som föräldrar ställer på sig själva. Föräldrarnas bild av det ideala barnet och hur det skall fostras fram och föräldrarnas uppfattning om sig själv och den eventuella partnern som kompetent nog att skapa detta idealbarn är viktiga ingredienser. Det övergripande målet med fostran är

att barnet skall klara sig från drogproblem och olyckor, de skall skaffa sig jobb och bilda egna familjer och de skall leva ett ärligt liv. För att barnet skall bli denna goda samhällsmedborgare framstår trygghet i uppfostran som ett viktigt delmål (Bäck-Wiklund & Bergsten, 1997, s. 111-115).

Enligt Sommers (2008) har forskare börjat tala om en ny, modern familjestil, som de kallar för förhandlingsfamiljen. Denna familj kännetecknas av att den utgår från respekt gentemot barnen och tillåter barnen att höras, ses och ha inflytande. Förhandlingsfamiljens grundval är demokratisering och humanisering. Enligt Sommers innebär demokratisering att regler kan ändras, individerna är medbestämmande och har en upplevelse av självbestämmande. Vidare innebär det att individerna har lust till socialt deltagande, har krav på att bli hörda och sedda som personer samt har en försvagad auktoritetstro. Humanisering innebär att individerna blir hörda och sedda, blir involverade och har personlig betydelse. Effekten på barnen blir enligt Sommers att de blir egocentriska och har särskilda krav på att få stå i centrum. De blir nyfikna, socialt motiverade, lätt odisciplinerade, diskussionslystna och får en begränsad respekt för auktoriteter (Sommers, 2008, s. 163-169).

3.3 Curlingföräldrar

I början av 2004 inleddes en utbredd debatt i media som fokuserade på ett nytt begrepp; curlingföräldrar, framtaget av den danska psykologen Bent Hougaard. Detta är ett begrepp som han tog fram för att rubricera vissa föräldragrupper som han sett i sitt arbete. Begreppet fick snabbt en negativ klang men Hougaard hävdar att curlingföräldrar är *”varken dumma eller dåliga som skall förlöjligas eller hängas ut i pressen. Och för övrigt finns det en curlingförälder i oss alla, även i morfäder. Men vårt curlingbeteende skall ifrågasättas...”* (Hougaard, 2005, s.62).

En curlingförälder är en mamma eller pappa som vill sitt barns absolut bästa och är beredd att gå långt för att se till att det blir så. Barnet skall ha det bra. Roliga aktiviteter, pedagogiskt dagis, bra skola, stimulerande kompisar, utvecklande fritidsaktiviteter och så vidare. Inget skall hindra framskridandet och om det ser ut att finnas hinder i vägen så rycker curlingföräldern ut med sopborsten på isen (Carling, 12 januari 2004).

Hougaard säger i en intervju i en artikelserie i Svenska dagbladet (12 januari 2004) av Maria

Carling att frånvaro av uppfostran är ett stort problem. Man kan inte köpa sina barn eller sin frid. Man skall inte vara rå eller vild, men konsekvent och – framför allt – mena det man säger. När barnen är små skall man flytta barnet dit man menar. Hougaard tror på den goda gamla principen: learning by doing, att lära genom att göra.

Grandelius (2007, s.33-35) har även han en syn på curlingföräldraskapet. *”En enkel indikation på när vi faktiskt curlar kan vara när vi själva känner oss utnyttjade. Då är situationen onekligen snedvriden och inte till gagn vare sig för oss eller – på sikt – för barnen.* Som förälder är man ansvarig för att hjälpa barnen att stå på egna ben och kunna relatera till andra vuxna människor, lära barnen koden för socialt umgänge. Vuxna skall därmed föregå med gott exempel på detta i sitt eget liv. Vuxna är ansvariga för att förvalta sina egna liv så att de får energi nog att orka vara förälder och ge barnen vad de behöver av hopp inför framtiden.

4. Synen på barn i det nutida samhället enligt Bent Hougaard

På grund av många olika faktorer i dagens samhälle har vår syn på barndomen och det vi vill med våra barn och gör för dem förändrats radikalt. Enligt Hougaard kan man sammanfatta vår barnsyn i fem olika huvuddelar som nedan kommer att beskrivas i korthet.

- Vi vill ge våra barn frihet
- Vi vill ge våra barn det bästa materiellt
- Vi vill ge våra barn de bästa förutsättningar
- Vi vill göra allt för våra barn i fråga om omsorg
- Vi vill inte straffa våra barn

4.1 Frihet

Under senare tid har det vunnit stort gehör att se uppfostran som ”infostran”. Om man vill få kontakt med barnen, få dem att lära känna oss och sig själva, gäller det att göra saker tillsammans, att vara tillsammans.

Denna princip har i många år tillämpats inom barnomsorgen. Barnen deltar i de dagliga göromålen som matlagning, dukning o.s.v. De är med om att bestämma och planera. Och det är bra. På så sätt lär sig barnen att samarbeta och att de betyder något (Hougaard, 2005, s.34). I strävan att engagera barnen maximalt finns det på många håll inom barnomsorgen en ambition att barnen i allt högre grad själva skall "förvalta" sin tid, sina önskningar o.s.v. De får själva bestämma när de vill äta, vem de vill leka med och när, om de skall vara ute eller inne o.s.v. Med detta anser Hougaard att man har fått frihetstankarna helt om bakfoten. Att förvänta sig självförvaltning av barn är som att gå från den ena ytterligheten till den andra. Barnen får lätt uppfattningen om att det är de som bestämmer över sitt eget liv, det skall eller kan de helt enkelt inte eftersom de inte har förutsättningar för det. Barn skall få frihet men det bör vara i växelverkan mellan dem och de andra barnen och inte minst med de vuxna (Hougaard, 2005, s.35).

Av allt att döma har tankegången om barnens frihet fått näringen av uppfattningen att barn är små vuxna som dessutom är kompetenta. Jesper Juul beskriver i sin bok *Ditt kompetenta barn* om detta men Hougaard är av den åsikten att det är ett stort misstag att uppfatta barnen som små vuxna. Vuxna identifierar sig för mycket med barn på det känslomässiga planet och tror då även, felaktigt, att barn tänker som de själva gör. Det är sant att barn har samma känslor som vuxna, men de har ett annat sätt att tänka och därmed också att handla. Barn skall inte vara kompetenta. De skall först och främst vara barn; glada och roliga, leka och lära och ha liv i kroppen. Det som barn däremot har användning för är kompetenta vuxna, först och främst föräldrar och dagvårdspersonal. Vuxna skall inte behandla barn som små "falska" vuxna utan som äkta barn (Hougaard, 2005 s.37).

Hougaard vill påstå att vi ödslar bort friheten. Förändringen från en auktoritär och patriarkalisk tradition till en fri och demokratisk umgängesform har lett till att barn nuförtiden har lärt sig att vara utan både respekt och rädsla, och vi tillåter dem i hög grad att vara det. Frihetstanken håller på att leda till att vi inte längre riktigt vet vad vi skall bestämma eller hur vi skall bestämma över barnen. Det hänger också ihop med att barnen i mångt och mycket betraktas som likvärdiga med vuxna. Var det respektlösa barn vi ville ha? Det var knappast vad vi hade räknat med. Hur skall vi återupprätta den ömsesidiga respekt som är och måste vara en av utgångspunkterna i ett likvärdigt förhållande mellan barn och vuxna (Hougaard, 2005, s.23-44)?

4.2 Det materiella

Idag liknar de allra flesta barnrum en medelstor leksaksbutik. Med andra ord har vi nuförtiden gjort våra barn rika materiellt. Tanken är god och barn är glada för stunden. Men blir barnen bättre och gladare av att få och äga så mycket leksaker som flertalet barn gör idag? Det uppfattas att barn blir mindre och mindre tacksamma ju fler saker de får och ju mer vi gör för dem. Och det var ju inte det vi ville uppnå med vår godhet. Man kan säga att det hör ihop med det gamla talesättet ”mycket vill ha mer” (Hougaard, 2005, s. 45).

Av välvilja ger vi barnet någon småsak, för fridens och samvetets skull och för att vi har råd. Men vi kan konstatera att barn inte blir lyckligare av att ha många saker och att glädjen ofta är mycket kort. Detta är inte det största problemet. Problemet är snarare att vi lär barnen från första början att saker inte har något värde, så varför skall man vara rädd om dem? Aldrig har så många barn fått så många leksaker av så dålig kvalitet med så kort livslängd, som nutidens barn. Av snällhet gör vi våra barn rika på saker, som garanterat bara håller en kort tid och som skapar frustration hos både barn och vuxna. Utan att vela det håller vi alltså på att lära in ett mer och mer krävande beteende hos våra barn, som visar sig i en mycket tydlig ”jag vill ha” mentalitet (Hougaard, 2005, s. 46-48).

4.3 De bästa förutsättningarna

Vi blir i stor utsträckning dem vi görs till, på gott och ont. Denna insikt kan tydligt iakttas i umgänget med barn. Barns språk och begreppsvärld är idag mycket mer omfattande än för bara 15-20 år sedan. De vet helt enkelt mycket mer och förfogar över fler ord. Samtidigt blir dagens barn uppmuntrade att använda sin fantasi och inspirerade att utveckla den. Vi ger dem upplevelser i riklig mängd genom t.ex. utflykter i naturen och andra ställen. När det gäller inläringen har vi blivit medvetna om hur viktigt det är att barn stimuleras motoriskt. Ju bättre barn behärskar sin kropp och kan utveckla den, desto lättare har de att utveckla sitt intellekt (Hougaard, 2005, s.49).

Att vi går in för att stimulera våra barn är definitivt ett stort framsteg. Men detta kan även föra med sig problem för barnen; ju bättre språk och ordförråd ett barn har desto större chans eller risk är det att barnet blir överskattat. Vad det är som skall eller inte skall diskuteras

avgör den vuxna själv. Men att diskutera om godis är mat, läggdags tider och varför barnet skall vara tyst när vuxna talar skapar i regel mer frustration hos de vuxna och förvirring hos barnen än vad som är nyttigt (Hougaard, 2005, s.50-51).

Barn är likvärdiga men inte jämbördiga med vuxna. Under första hälften av 1900-talet formulerades en teori – systemteorin. Systemteorin kan kort beskrivas enligt följande:

I varje myrstack, bikupa, ap-, lejon- eller elefantflock kan man iaktta fyra grundläggande förhållanden som alltid förekommer.

1. En hierarki, det vill säga någon som står över andra
2. Maktfaktorer, vissa bestämmer mer än andra
3. Roller, d.v.s. varje medlem av flocken vet sin roll och funktion
4. Regler, d.v.s. det finns vissa tillvägagångssätt som skall följas

Om likvärdighet mellan barn och vuxna förväxlas med likställighet, jämbördighet och lika rättigheter sätts de fyra grundpelarna i systemteorin ur spel. Därmed har man lagt grunden för kaos på det sociala området:

- Barn får makt och inflytande som de inte har en rimlig chans att ”förvalta”
- Föräldrar blir frustrerade över barnens beteende och reagerar med maktlöshet (Hougaard, 2005, s.52-53)

Barn är inte födda ansvarsfulla men kan lära sig att bli det. Barn är riktiga människor men också lärlingar. Och en av de viktigaste egenskaperna de skall lära sig är att vi alla skall få utrymme, att vi skall behandla andra som vi själva vill bli behandlade. Barn föds inte med ett personligt ansvar, de föds till att kunna ta ett sådant (Hougaard, 2005, s.55).

4.4 Omsorg

Nuförtiden närmast avgudar vi våra barn. Den uppmärksamhet, omsorg och kärlek som de allra flesta barn bemöts med märks bl.a. på den mycket höga servicenivån som utövas av många föräldrar. Det är nästintill frågan om rumservice i en omfattning som inte varit existerande tidigare. Det vi lär våra barn är alltså att de är välkomna och att vi accepterar

dem högt. På detta sätt lär vi dem även att bli mycket mer krävande när det gäller att få sina behov uppfyllda. Med tanke på all den tid som barn och föräldrar är åtskilda i vardagen gör föräldrarna därmed sitt yttersta för att gör allt så bra som möjligt för sina barn samtidigt som de lindrar sitt dåliga samvete. I pedagogiska sammanhang diskuteras detta mycket och allt fler föräldrar går under beteckningen ”curlingföräldrar”. Omsorgsaspekten har som bekant central betydelse för om barn uppfattar sig som önskade och älskade. Man kan inte älska sina barn för mycket men man kan ge en överdos av omsorg. Detta är vad som händer när vi serverar våra barn. Kärleksfull grundläggande omsorg som överdrivs blir för lik service. Allt som brukas kan också missbrukas. Med omsorg kan det i värsta fall bli så att ju mer omsorg ett barn får desto mer omsorgskrävande blir det. Ju mer vi hjälper barnen desto mer hjälplösa blir de (Hougaard, 2005, s. 60-62).

4.5 Straff

Att straffa barn fysiskt är olagligt. Enligt lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt (1983/361) bör barn uppfostras så att det får förståelse, trygghet och ömhet. Barnet får inte undertryckas, agas eller utsättas för annan kränkande behandling. Barnet bör stödas och uppmuntras i sin utveckling till självständighet, ansvarsfullhet och vuxenhet.

Trots att aga är förbjudet har ungefär fyra av fem föräldrar ”tagit ett riktigt tag i” eller ”tagit hårt i” sina barn. Det händer nämligen att även de bästa föräldrar råkar använda fysisk bestraffning. Allt i världen har dock ett pris. Den befriande effekt som förbudet av fysisk bestraffning har på barn har också medfört att de helt enkelt inte är rädda för eller fruktar vuxna, för de vet att vi inte får göra dem något. Om det inte finns något att frukta har vi gett barnet fri väg mot målet: ta vad du vill ha, gör vad du vill, tilltala andra som det passar dig, rätta dig bara efter dig själv, du får ändå bara en utskällning – för att lägga ord på det hela. Befrielse från fysiskt straff verkar alltså ha lett till att barnen har tappat respekten, inte bara för vuxna utan också för andra barn (Hougaard, 2005, s. 65-67).

Vi kommer som sagt längst med godhet, men vad gör vi när det inte räcker? Pratar till rätta. Men om barnet inte vill lyssna? När de goda möjligheterna är slut krävs andra metoder. Dessa metoder kan utan tvekan uppfattas som straff av barnen. Hur vi än vrider och vänder på det verkar barn uppfatta följande behandling som straff:

1. Att bli isolerad
  - att bli ivägskickad till sitt rum eller ut
  - att bli övergiven
2. Att uppleva tillbakahållande av känslor
  - ”när du är/gör på det sättet tycker jag inte om dig”
3. Att bli hotad
  - ”om du inte gör det nu, så blir det så att...”
4. Att bli fråntagen saker eller rättigheter
  - ”När du gör det får du inte längre leka med...”
  - begränsning av frihet
5. Att bli orättvist behandlad
  - barn mäter rättvisa på guldvåg
6. Att bli förbigången och avvisad
  - möta psykisk kyla, bli nonchalerad
7. Att bli hånad och nervärderad
  - när vi använder ironi eller sarkasmer
8. Att bli utskälld

(Hougaard, 2005, s.67-69)

Hur skall vi då straffa? Enligt Hougaard måste vi reagera mycket snabbare när det gäller våra barn. Vi skall inte förhastat oss och kasta oss över dem vid minsta förseelse men vi skall gå emellan med handling gentemot våra barn, innan vi blir arga, och klargöra från början vad vi accepterar och inte accepterar (Hougaard, 2005, s.74).

5. Uppfostran – ett nödvändigt ont

I detta kapitel kommer vi att kortfattat beskriva synen på uppfostran enligt Hougaard. Även lite kritik mot Hougaard enligt Juuls synsätt på uppfostran kommer att tas upp i kapitlet.

Vad är uppfostran egentligen? Den ena delen av uppfostran är i huvudsak att lära sina barn att följa en uppsättning sociala spelregler. Den andra delen – minst lika viktig – är att ge våra barn kärlek och tillit till sig själva, samtidigt som vi respekterar dem för vilka de är. Med den grunden kan barnen få optimala möjligheter att utnyttja sin förmåga att sätta upp mål här i

livet (Hougaard, 2005, s.25).

”Det krävs körkort till bil, men inte till barnvagn”. Fakta är att när man skall uppfostra ett barn står man inför en av de svåraste uppgifterna som finns. Många ställer sig frågan: ”Hur blir jag en bra förälder?” Att uppfostra ett barn är lättare sagt än gjort. Verkligheten är mer komplicerad än så och försätter oss ofta i situationer där vi råkar i tvivel eller känner oss maktlösa. De flesta föräldrar försöker undvika att använda sin makt i form av straff i uppfostran, men vad skall man ta sig till när man inte förstår sitt barns beteende eller inte vet hur man skall tillfredsställa dess behov? Uppfostran börjar när barnet närmar sig tvåårsåldern. Den skall börja när barnet kan gå, har fått ett språk och kan förstå vad som händer. Fram till dess är det främst frågan om kel, pussar och kramar och att se till att barnet inte skadar sig samtidigt som man skall stimulera det på olika sätt (Hougaard, 2005, s.16-17).

Uppfostran är inget som faller ner från himlen eller som händer av sig själv. Uppfostran är en läroprocess mellan barn och föräldrar. Frågan är vilka inlärningsmetoder som är de bästa. Prata med dina barn som du själv vill bli tilltalad och bete dig mot dem som du vill att de skall bete sig mot dig. Det är inte möjligt att undvika att använda konsekvens och skäll i uppfostran. Men det är möjligt att göra det i mindre omfattning och att göra på andra sätt. Uppfostran kräver övning, insikt, ansträngning och framför allt tålamod (Hougaard, 2005, s.75).

Bästa tiden för uppfostran är enligt Hougaard (2005, s.79) mellan två och sju år. Uppfostran i sig är en svår sak men det är förhållandevis lättare att uppfostra små barn än stora. Barnen är mest läroaktiga och villiga att lära. De är frimodiga och nyfikna inför omvärlden och deras språk utvecklas snabbt så att de förstår fler och fler förklaringar och sammanhang. Under de första åren skall barn även lära sig att umgås med andra barn. Detta blir svårare om man inte har lärt sig en uppsättning spelregler hemifrån, vad man får och inte får göra och så vidare.

5.1 De tio punkterna

Enligt Hougaard kan man i korthet sammanfatta vår nuvarande syn på barn i tio punkter. Hougaard är övertygad om att våra olika föreställningar om barns sätt att vara och tänka och frånvaron av konkreta metoder i uppfostran gör en svår uppgift mycket svårare. Nedan

Hougaards förslag till ”dagordning” för uppfostran:

1. Barn är inte små vuxna utan små människor.
2. Barn tänker fundamentalt annorlunda än vuxna.
3. Barn är de mest läroaktiga människor som finns.
4. Barn har inte medfödd ansvarskänsla.
5. Barn skall lära sig att det är någon som bestämmer.
6. Barn testar inte våra gränser – de överskrider dem!
7. Det är helt nödvändigt med kunskap om och medveten användning av uppfostringsmetoder.
8. Det är oundvikligt att använda konsekvens, även om barn uppfattar det som straff.
9. Det är oundvikligt att skälla, men vi kan gott hoppa över det minst varannan utskällning.
10. Det verkar som om vår barnsyn kan leda till respektlösa och skamlösa barn.

(Hougaard, 2005, s.151-152)

5.2 Ett annat perspektiv

Det finns en annan syn på barnuppfostran än Hougaards syn. Familjeterapeut Jesper Juul är känd för sin bok ”Ditt kompetenta barn” och har blivit påhoppad av Hougaard för sitt synsätt på barnuppfostran. I detta kapitel sammanfattas kort Jesper Juuls syn på barnuppfostran.

Juul (2009) säger att föräldrar hela tiden frågar sina barn: ”vad har du lust med?” Om Juul kunde trolla är det här just vad han skulle veta om folk att sluta med. Barn vet vad de har lust med men inte vad de har behov av. Barn behöver närbild med de ansvariga vuxna men allt detta går de miste om om man hela tiden tillfredsställer barnens alla luster.

I många moderna familjer har föräldrarna dåligt samvete för att de säger ett stort ”ja” till sig själva, för att de investerar i sig själva och sina behov. Då är det frestande att säga ja till barnen lite oftare än vad man menar. Ju mindre tid föräldrarna har med barnen desto viktigare är det att vara äkta när man väl är tillsammans och tydligt visa var gränser går. Samtidigt måste man respektera barnets gränser. Det skall vara ett jämlikt spel.

Juul menar att vi vill ge barn mer av mjuka ting som kärlek och omsorg men vi går till

extremer och kräver att de skall vara lyckliga hela tiden. Curlingföräldrar accepterar inte att livet gör ont ibland. Risken är att barnet växer upp med begränsade erfarenheter och brist på visdom. Curlingföräldrar måste våga lita på att deras barn kan hantera konflikter, eller försöka lära dem ta en strid.

Föräldrar gör sitt yttersta för att stimulera barn. Juul vill påstå att hälften av alla 2-7 åringar är överstimulerade när klockan är tre på eftermiddagen. Juul rekommenderar alla vuxna att lyssna till sitt inre när de hastat sig från jobbet för att hämta barnen och äntligen är hemma. När föräldrar kommer hem från jobbet vill de bara sitta och vara osynliga. Då kommer 2-åringen och säger: "Läsa bok!" Då måste föräldern tänka om hon vill läsa eller inte. Curlingföräldern tänker oftast att hon måste läsa så att hennes barn inte blir ledset – fast jag inte vill. Barnet upplever då att mamma eller pappa är här bara för dennes skull. Föräldrar nuförtiden verkar ha svårt för att hävda att de faktiskt vill läsa sin tidning. Det gagnar ingen. Barn behöver möta irrationella vuxna. Istället för att tänka på att underhålla barnen uppmanar Juul föräldrar att göra det som föräldrar vill (eller snarare måste). Låt barnen följa med.

Juul håller fast vid att samspelet mellan barn och vuxna skall vara jämlikt men passar på att kritisera dagens föräldrar: De går för långt när de låter barnen bli kaptener och alltid vill hålla dem glada och nöjda. Man kan ju inte anklaga föräldrar för att vara kärleksfulla och engagerade.

6. Grundstenar för en trygg uppväxt

Nedan kommer vi att skriva om några centrala begrepp som bygger på en trygg uppväxt under barndomen. Vi har valt ut begreppen kärlek, närvaro, tid och gränser. Dessa begrepp är faktorer som vi anser vara en självklarhet i samband med uppfostran och som de anser att är nödvändiga att ta upp i samband med detta arbete för att vidga perspektivet på uppfostran och en trygg uppväxt.

6.1 Kärlek och närvaro

Astrid Lindgren har en gång sagt att om barn bara får kärlek, kärlek och ännu mera kärlek så kommer det goda uppförandet av sig själv (Grandelius, 2007, s.34).

Den bästa bas som barn kan få är en mix av kramar och ramar. Föräldraskap handlar om att ge och få. Föräldrar kan inte bara ge, de vill också ha lite tillbaka; en liten kärleksförklaring från barnet, höra att man är den bästa mamman eller pappan i hela världen, ett tack eller en liten gest. Det är viktigt att barn lär sig att uppskatta sådant de har genom att visa lite tacksamhet (Carling & Cleve, 2005, s.63).

Lika viktigt som att ett barn får mat och sömn är att det får en daglig portion av kärlek. Alla barn vill känna sig älskade och omtyckta. Ibland tror vuxna att det bara är småbarn som behöver få höra detta men även tonåringar behöver höra att deras föräldrar älskar dem (Svensson, 2001, s.43).

Barn behöver villkorslös kärlek. Det är inte alltid som förälder lätt att vara så lugn, klok och balanserad men barn klarar av att föräldrar är lite onyanserade ibland, om de i grunden känner sig älskade och omtyckta. Genom vuxnas sätt att ta i deras barn visar vi vad vi tycker om dem. Barn har ett stort behov av positiv kroppskontakt. Mammor och pappor tar inte alltid i sina barn på samma sätt. Mammornas kroppskontakt är ofta mer lugn och stillsam medan pappornas kontakt ofta är mer livlig. Barn behöver både den lugna och stillsamma och den livliga och äventyrliga kontakten med sina föräldrar. Det viktiga är att föräldrarna är sig själva med sina barn. En del barn vill kramas och ha mycket kroppskontakt medan andra inte alls tycker om det. Som förälder bör man vara försiktig och inte tvinga sig på barnet (Svensson, 2001, s. 46-50). Barn far inte illa av att vi tappar humöret ibland, att vi säger korkade saker, att vi ibland är frånvarande och griniga. Det är vad man säger eller gör i enstaka situationer som är avgörande – det är stämningen, vardagen hemma, som spelar störst roll (Carling, 2.12.2014).

Det är viktigt att föräldrar verkligen tar sig tid att stamma omkring med sina barn; sådant som att tumla runt på golvet, kasta ungarna i luften eller ha kuddkrig i soffan. Barn kan aldrig få nog av detta – det är i alla fall inte barnen som avslutar leken utan föräldrarna som måste ge upp. Barn skall få all den positiva och kärleksfulla kontakt som de kräver och har behov av om föräldrar skall hoppas på att kunna uppfostra dem. Om barnen inte får detta blir de

nonchalanta och irriterande. Alltför ofta råkar barnen ut för straff eller avvisande, detta gör dem bara mer omöjliga att uppfostra (Hougaard, 2005, s.92-93).

6.2 Tiden

Tid har blivit en bristvara och de allra flesta föräldrar tycker att de har för lite tid för sina barn. Det pratas om tre och en halv minut per dag med vart och ett av sina barn om man räknar bort allt tjat, alla uppmaningar och tillsägelser. Hemmet har blivit en plats där vi äter och sover, ser på TV och möts på väg till och från jobbet, skola, träningar och aktiviteter (Svensson, 2001, s. 35-36).

Att för en stund få en vuxens odelade uppmärksamhet är en viktig upplevelse för barn. Innehållet behöver inte alltid vara så märkvärdigt, det är mera det faktum att den stunden finns som är viktigt. Barn har rätt att bli sedda för sin egen skull. Få saker kan skrämman barn så som föräldrar som inte är närvarande, som inte ser på sina barn. Inte för att de inte vill sina barn väl, men för att de inte vet hur de skall räcka till. Det är så lätt att säga ”jag skall bara..” och så rinner allt ut i sanden (Grandelius, 2007, s.214). Man kunde önska att fler föräldrar kunde se tiden tillsammans med sina barn som en förmån, något att vara rädd om (Gustafsson, 2010, s.91).

Gustafsson (2010, s.90) anser att tiden kan beskrivas som en balansgång på en slak lina. Föräldrar har även de behov av egen tid. Också ur barnets synpunkt. Om barnet skall må bra så måste även föräldern göra det. Barn är redo att göra ganska stora uppoffringar för sin egen del om det leder till att föräldern mår bra/bättre.

Att tiden för att prata med varandra blir så knapp beror inte bara på föräldrarna. När föräldrarna vill prata med sina barn har barnen inte alltid tid och lust. Efter en lång dag borta hemifrån har de inte alltid ork för några längre redogörelser, de vill hellre göra något annat. Att få tid handlar mycket om att prioritera. Allt har sin tid. Allt det som vi vill göra här i livet kanske vi ändå inte måste göra när barnen är små. När vi inte hinner med våra barn intalar vi oss om att vi kommer att få mer tid så småningom, på detta sätt bedrar vi bara oss själva. Mer tid än nu får vi aldrig. Om vi tycker att våra barn är viktiga hinner vi med dem. Idag kompenserar många föräldrar sina barn för att de har så lite tid med dem genom att ge dem pengar och saker. Barn behöver inte så många leksaker men de behöver mer än tre och en

halv minuts samtal med sina föräldrar per dag. Det bästa man som förälder kan ge sitt barn är gratis: tiden och kärleken. Genom att lyssna på och prata med barnen då de har tid skapar en djup och nära kontakt mellan förälder och barn. Om föräldrarna ger sig tid att lyssna på sina barn då de är fem år kommer de förhoppningsvis att lyssna på föräldern då de är femton år. Gemensamma måltider eller en ensam stund med barnet när det går och lägger sig är möjligheter för föräldrar att i lugn och ro kunna prata med sina barn. Håll fast vid dessa vanor, de skapar trygghet (Svensson, 2001, s. 38-41).

Se framför dig scenen ur Emil i Lönneberga, när Emil gått ner till sjön med drängen Alfred för att simma. De ligger där vid vattnet i sommarkvällens skymning: *"Du och jag Alfred!* säger Emil och får sin bekräftelse av Alfred: *"Tror jag det. Du och jag Emil!"*

6.3 Gränser

När de flesta vuxna känner en anledning till att sätta gränser för barn så är det för att säga "här går gränsen"! Gränser är till för att hejda någons vilsna framfart och handlar inte om att avsiktligt kränka någon annan. Det inger trygghet åt barnet att veta att en vuxen vågar lägga sig i. De vuxnas viktiga roll är att se sig som trovärdig vägvisare, inte att sträva efter full kontroll över barnen. Det är en stressfaktor för många barn idag att ha alltför mycket att säga till om och kunna styra över. Barn är inte mindre värda än vuxna, men de har en begränsad livserfarenhet och de behöver de vuxnas vägledning och stöd (Grandelius, 2007, s.36-37).

Från omkring 10 månaders ålder, när barnet alltmer konkret börjar utforska världen, skall föräldrarnas gränssättning framförallt skydda barnet. Småningom måste också barnet kunna börja tolerera ett och annat nej från föräldern. Barn skall känna sig säkra på att det finns fasta händer som tryggar deras upptäcktsfärd. Vuxna måste visa tilltro till barnen. Med barnets växande upp mot tonåren skall den vuxna auktoriteten småningom ersättas av en egen inre auktoritet. Den vuxna auktoriteten måste trots allt finnas kvar som en trygghetsbank, dit barnet alltid kan komma tillbaka för att fylla på det egna förrådet. Vad en betydelsefull vuxen har sagt och ärligt menat och som får en trovärdighet för barnet, det behöver inte ständigt uttalas och upprepas. Det lever nog kvar inom barnet som en inre vägledning. Barnet kan uppleva det som en verklig frihet att veta vad som gäller (Grandelius, 2007, s. 106-108).

Gränssättande sker i olika etapper. Man ramar in barnens aktiviteter, man hjälper barnen att

hålla sig innanför ramarna och till sist gör barnen ramarna till sina egna. Föräldrarnas uppgift är alltså inte enbart att ta ställning till hur barnet uppför sig, utan skall även hjälpa dem med att ändra sitt beteende, ända tills de en dag behärskar det på egen hand. En vägande aspekt i gränssättning är således att barnen skall *lära sig något* (Skodvin, 2002, s. 47).

Föräldrarnas uppgift är att lära, stöda och uppmuntra barnet. Barn lever i nuet medan föräldrar kan se saker och ting ur ett bredare perspektiv med sin egen livserfarenhet i bagaget. Det finns saker där barn inte kan bära ansvaret, det är föräldrarnas uppgift. Att sätta gränser och att lägga sig i betyder omtanke och respekt mot barnen. Barn är värdefulla och de förtjänar vuxnas uppmärksamhet och det att vi sätter de gränser för dem som de behöver (Eskelinen, 2000, s 29).

Barn behöver tid och kärlek, goda normer och värderingar men också gränser satta i kärlek. Ett av de tillfällen då föräldrar känner sig mest osäkra och inte vet vad de skall göra är när barnen inte gör som de säger. Föräldrar vill inte vara auktoritära och hämma och trycka ner sina barn. De vill vara demokratiska föräldrar som lyssnar på och respekterar sina barn. Samtidigt kan ändå barnen inte alltid få göra som de vill (Svensson, 2001, s. 75).

Om föräldrarna inte drar gränser och om de låter bli att engagera sig i vad deras barn gör kan det leda till att barnen börjar förakta sina föräldrar. Barnen vet att deras föräldrar egentligen borde vara så intresserade av dem att det inte är likgiltigt för föräldrarna hur de beter sig. Barnet vet alltså innerst inne att föräldrarna älskar dem när de intresserar sig för eller blandar sig i det barnen håller på med. Trots det protesterar de på alla tänkbara sätt mot föräldrarnas ingripande. Men om föräldrarna oberoende av protesterna kräver ett sunt beteende av sina barn känner barnen att de är i trygghet. Gränserna ger barnen trygghet och ju mera trygghet barnet får desto större motstånd gör det. Om barnet däremot inte har några gränser alls föraktar det lätt sina föräldrar. Om föräldrarna inte drar gränser och inte använder sig av föräldraskapets makt tar barnet makten (Hellsten, 2000, s. 116).

Att sätta gränser är svårt. Det tar tid och är påfrestande, de vuxna blir inte heller särskilt populära. Den tid föräldrar lägger ner på att lära sina barn att följa de regler och rutiner som är nödvändiga för att det skall fungera i en familj har de stor nytta och glädje av i framtiden. Att sätta gränser innebär att föräldrar får betydligt mindre bekymmer med sina barn och relationen till barnen blir mer positiv om det finns gränser (Svensson, 2001, s.89).

Idag *pratar* vi mycket mer än *handlar* än vad man gjorde förr. En förutsättning för att sätta gränser är att man känner till och accepterar spelets regler. Föräldrarnas regler skall vara barnens lag men det förutsätter att föräldrarna är goda och medvetna lagstiftare. Få men kända regler i ett barns liv är att föredra. Barn mår bäst av en uppsättning spelregler som föräldrarna är överens om. Efterhand som tiden går och barnen växer får man som förälder bästa resultatet om barnen får vara med och forma spelreglerna (Hougaard, 2005, s. 95-96).

7. Sammanfattning av teoridelen

Barnuppfostran är ingen lätt uppgift. Föräldrarollen har förändrats genom århundradena. Idag talar man om den moderna familjestilen; förhandlingsfamiljen. Denna familj kännetecknar respekt gentemot barnen och de tillåts att synas. Föräldrar känner sig osäkra idag, uppgivna och ibland till och med misslyckade. Barnen idag är krävande och känner av osäkerheten hos föräldrarna. De osäkra föräldrarna är en del av curlandet och begreppet curlingföräldrar används. Föräldrarna vill vara sina barn till lags och de vill att allt skall vara så lätt och säkert som möjligt för dem.

Vi gör en kort tillbakablick på Hougaards syn på barnen samt uppfostran. Enligt Hougaard vill föräldrar ge sina barn frihet, materiella ting, de bästa förutsättningar, de vill göra allt för sina barn och de är emot bestraffning. Dessa faktorer leder till en lite stapplande uppfostran för en del barn och därför kan man tala om curling. Allt skall göras så smidigt som möjligt för barnen, de är överbeskyddade, behöver inte fundera så mycket själva och har svårt att ta ett nej av en vuxen. Allt detta är en del av uppfostran. Uppfostran är att lära sina barn en uppsättning av sociala spelregler samtidigt som barnen skall få kärlek och tillit. Uppfostran är inget som faller ner från himlen utan måste ses som en process mellan barn och förälder.

Kärlek, närvaro, tid och gränser är även de en del av uppfostran och ger barnen trygghet samt en insyn i hur barnen förväntas fungera i samhället. I uppfostran behövs kärlek, närvaro, tid och gränser. I dagens hektiska samhälle är det många gånger brist på tid. Vi (barn och föräldrar) skall hinna vara överallt. Föräldrarna vill göra karriär, de vill hinna vara med barnen och de vill vara goda föräldrar. Pusslet är svårt och man måste dra in på något. Barnen i sin tur vill många gånger delta i många olika aktiviteter på fritiden. Ibland kan det även vara föräldrarnas önskan, att barnen deltar i aktiviteterna. Var skall vi då hitta den dyrbara

tiden för att vara tillsammans, visa kärlek och bygga våra gemensamma spelregler?

Som nämntes är det lättare sagt än gjort att uppfostra ett barn och det finns många olika synsätt på barnuppfostran. Barn behöver villkorslös kärlek. Det är inte alltid som förälder lätt att vara så lugn, klok och balanserad men barn klarar av att föräldrar är lite onyanserade ibland, om de i grunden känner sig älskade och omtyckta. Barn skall få all den positiva och kärleksfulla kontakt som de kräver och har behov av och föräldrar skall hoppas på att kunna uppfostra dem. Tid har blivit en bristvara och de allra flesta föräldrar tycker att de har för lite tid för sina barn. Det bästa man som förälder kan ge sitt barn är gratis: tiden och kärleken.

Den sista men absolut inte minsta hörnstenen i uppfostran är gränssättningen. Förälderns uppgift är att lära, stöda och uppmuntra barnet. Att sätta gränser och att lägga sig i betyder omtanke och respekt mot barnen. Gränserna ger barnen trygghet och ju mera trygghet barnet får desto större motstånd gör det. Om föräldrarna inte drar gränser och inte använder sig av föräldraskapets makt tar barnet makten.

Sammanfattningsvis kan man säga att barn behöver tid och kärlek, goda normer och värderingar men också gränser satta i kärlek.

8. Metod och tillvägagångssätt

I det här kapitlet kommer vi att redovisa för valet av metod samt tillvägagångssätt. Vi kommer att redogöra för vilken datainsamlingsmetod vi har använt samt klargöra för varför vi anser att just kvalitativa intervjuer lämpar sig bäst för vårt lärdomsprov. En kortfattad teoridel om den kvalitativa metoden/intervjun samt etiska riktlinjer och datasekretess ingår i kapitlet.

8.1 Kvalitativ metod

När vi planerade lärdomsprovet ansåg vi att en kvalitativ undersökning är den metod som lämpar sig bäst för vårt lärdomsprov. Vi får mest information genom att intervjua daghemspersonalen, eftersom de då fritt kan berätta och förklara.

En kvalitativ metod kan användas när man som forskare försöker förstå innebörden av någons upplevelse. Kvalitativ metod används för att skapa förståelse och insikt om ett visst fenomen (Henricson, 2012, s.130). Att använda sig av den kvalitativa forskningsintervjun innebär att man får en heltäckande bild av en grupp människors situationer. Styrkan i en kvalitativ intervju är att undersökningssituationen liknar en daglig situation med vardagliga samtal. Den som intervjuar ger de tematiska ramarna, men samtalet styrs av informanternas egna personliga syn. Detta är för intervjuaren det mest intressanta, eftersom intresset inte gäller ett allmänt fenomen, utan de personliga upplevelserna (Holme & Solvang, 1997, s.99).

Vid en kvalitativ intervju blir kontakten till informanterna mer naturlig och intervjun kan likna ett vardagligt samtal. Frågor och svar kan formuleras mer fritt och situationen blir mer avslappnad. Vi valde att intervju en informant åt gången. Intervjuerna hölls i egen arbetsmiljö eller hemma hos informanten för att göra det så enkelt och bekvämt som möjligt för informanterna.

8.2 Undersökningsgrupp och datainsamlingsmetod

Sammanlagt har vi intervjuat tre barnträdgårdslärare. Intervjupersonerna valdes ut enligt bekvämlighetsurval metoden (Holme & Solvang, 1997, s.183). Denna metod valde vi för att man genom bekvämlighetsurval gör det så lätt som möjligt för sig själv att få tag i informanter. Enligt bekvämlighetsurvalet är informanterna oftast arbetskamrater, vänner eller släktingar. Vi valde en miljö som var välbekant för informanterna, deras egen arbetsplats eller hem. Valet var medvetet och påverkar inte forskningsresultatet nämnvärt. Att informanterna är bekanta för oss sedan tidigare (arbetskamrater från förr och nu) gjorde det hela enklare eftersom alla parter var mer bekväma vid intervjutillfällena. Informanterna är i åldern 30-50 år och har en lång erfarenhet av barndagvård.

Vi informerade per brev informanterna om undersökningen och bifogade intervjufrågorna (Bilaga 1) så att de fick bekanta sig med frågorna på förhand. På detta sätt blev svaren inte så spontana utan mer genomtänkta, informanterna hade även möjlighet att ställa frågor i början så att ingenting var oklart då intervjun började. Vi diskuterade på förhand med informanterna och kom överens om en tid som passade båda. I brevet informerades att intervjuerna bandas in, men att materialet förstörs då undersökningen är färdig.

De på förhand skrivna intervjufrågorna (Bilaga 1) sammanställde vi tillsammans. Under intervjuerna har vi ställt följdfrågor vid behov. Vi gjorde inga anteckningar under intervjuerna utan lyssnade på informanternas svar och kunde således bättre koncentrera oss på diskussionen. Intervjuerna utfördes på informanternas arbetsplats eller hem så att det skulle vara så enkelt som möjligt för dem att delta i intervjuerna. Den bekanta miljön gjorde informanterna mer avslappnade vid intervjutillfället.

8.3 Etiska riktlinjer och sekretess

Som skribent är det viktigt att man informerar om det allmänna syftet med undersökningen och den kunskap den avser medföra. Man skall ge informanterna information om vilka risker och fördelar som finns med ett deltagande. Man skall informera om vem som kommer att ha tillgång till intervjun och informanternas möjlighet att få tillgång till det färdiga materialet. Skribenterna har också som skyldighet att förklara för informanterna hur undersökningen är upplagd, samt att de deltar frivilligt och att de när som helst har möjlighet att dra sig ut utan att bli ifrågasatta. Skribenterna bör vara noggranna med att ange uppgifter om vem som är ansvarig för arbetet, hit hör både skribentens namn, handledarens namn och den högskola eller universitet som skribenterna är inskrivna i. Kontaktinformation i form av telefonnummer eller e-postadress skall framgå. Konfidentialitet bör också utlovas, skribenterna bör också värna om att obehöriga inte får ta del av känsliga uppgifter/personuppgifter som kan leda till identifikation (Henricson, 2012, s.84-86; Brinkmann & Kvale, 2009, s.87).

Vi vill skydda informanternas identitet på bästa sätt och kommer att göra vårt allt så att det inte går att koppla ihop svar med person. För att skydda deras identitet har vi valt att inte nämna några namn eller kön. Dialektala svar från citat kommer att omformuleras till standardsvenska, så att det inte finns möjlighet att peka ut någon enskild person. Texten blir då även mera lättförståelig.

Att renskriva och sedan printa ut en intervju är förbundet med etiska problem. Tidigare nämndes att det är viktigt att värna om konfidentialiteten för de intervjuade, men lätt bortglömt är även vikten av att förvara band och utskrifter säkert så att ingen obehörig kan ta del av materialet, samt sedan radera innehållet från banden då de inte längre behövs

(Brinkmann & Kvale, 2009, s.203-204).

Vid intervjutillfällena har vi förklarat att allt sker konfidentiellt och att det vi bandar in kommer att raderas från bandspelaren. Vi bad även de intervjuade att utelämna namn på barn eller familjer för att även skydda familjerna.

8.4 Analyismetod

Intervjuerna som gjordes har analyserats med hjälp av en teoretisk tolkning. När man använder sig av teoretisk tolkning innebär det att man läser igenom intervjuerna flera gånger, reflekterar teoretiskt över intressanta teman och skriver ner egna tolkningar utan hjälp av någon specifik metod. Det som är viktigt när man gör en teoretisk tolkning av en undersökning är att man inte drar för snabba slutsatser av intervjuerna. Det är viktigt att man är öppen för alla nyanser i det som informanterna berättat (Brinkmann & Kvale, 2009, s.253-257).

Då vi hade utfört alla intervjuer började vi renskriva det vi hade bandat in på bandspelarna. Renskrivningen resulterade i 14 sidor text. Vi skrev ut varsitt exemplar av texterna och läste igenom intervjuerna flera gånger. Vi jämförde svaren med den teoretiska delen som vi skrivit och började se på svaren som större helheter. Vid tolkningen i resultatredovisningen använder vi oss av citat från informanternas svar på frågorna. Citaten används för att göra tolkningen så tydlig som möjligt. Uppställningen för resultatredovisningen påbörjades.

9. Resultatredovisning

I detta kapitel kommer vi att redovisa den information som vi fått fram genom intervjuerna med informanterna. Redovisningen kommer att kopplas samman direkt med intervjufrågorna, och den kommer att ske i logisk ordningsföljd. Informanterna har svarat ganska rakt och direkt på frågorna som ställts och många följdfrågor var inte nödvändiga att ställa.

Vi kommer att citera en del av de mest framträdande upplevelserna som personalen har haft.

Citaten skrivs med *kursiv stil*. Undersökningen kommer helt och hållet att redovisas i textformat. Intervjuerna analyseras med hjälp av teoretisk tolkning. Teoretisk tolkning innebär att skribenterna lyssnar noggrant samt läser och reflekterar över de svar de fått för att sedan göra egna omsorgsfullt gjorda tolkningar (Kvale & Brinkmann, 2009, s.253-254).

9.1 Beteende

Den första frågan som vi ställde vid intervjutillfället bestod av frågan vad informanten har för åsikt om barnens beteende på dagis. Denna fråga öppnar logiskt hela intervjun. Det vi ville få fram var om informanterna upplever några förändringar i beteendet bland dagisbarn under de senaste åren som gått.

Enligt informanterna betar sig de flesta barnen bra men de menar att det alltid finns undantag. Det finns barn som har svårt med till exempel kontroll och sociala situationer. Barnen är mera rastlösa än vad dom var tidigare. De är oroliga, har svårt att sitta still och är oroliga i kroppen. De vill att det hela tiden skall hända något. Barnen är mycket uppe i sig själva idag, de tänker mycket på sig själva. I dagens dagisgrupper ger barnen lätt upp, de orkar inte kämpa för att de är för bekväma. Detta leder till att barnen idag har svårare att ta ett nej. På frågan vad det kan bero på svarar informanterna att det kanske kan bero på att dagens föräldrar ställer upp för mycket för sina barn och förklarar för mycket på frågan varför.

”Barnen ifrågasätter mera, säger emot och speciellt äldre barn kan ha ett fulare språk.”

Respekten är en faktor som kommer tydligt fram i svaren på frågan om barnens beteende. Informanterna är ense om att respekten var större förr. Förr såg man den vuxna som en vuxen, idag skall man mera vara kompis.

”Det är en grej som man har med sig hela livet, respekten, och så finns det som dom inte har det.”

Det här med barn som visar hänsyn och respekt varierar från år till år. Det beror mycket på gruppen anser informanterna. Om gruppen fungerar bra och är lugn så innebär det oftare att barnen visar mer respekt för den vuxna.

Informanternas upplevelser kring barnens beteende på dagis kan således kort sammanfattas med att beteendet till en viss del har förändrats under de senaste åren. Barnen är idag mer vana vid att den vuxna ställer upp, de är ett med barnet, inte vuxen och barn. Barnen får mycket serverat och fantasin är begränsad.

9.2 Kännetecknen på en god uppfostran

Informanterna var långt inne på samma spår i sina tankar kring kännetecknen på en god uppfostran. Grundstenar inom uppfostran som nämndes var t.ex. gränser, respekt, samspel, närvaro, kärlek. Många av dessa nämns även i teoridelen och svaren kan lätt kopplas ihop med teorin.

Alla informanter var ense om att gränser är en viktig aspekt i god uppfostran. Gränssättningen gör barnen trygga och med klara gränser testar barnen inte de vuxna lika mycket. Informanterna poängterade även den gemensamma gränssättningen. Att föräldrarna hemma har samma linje samt på dagis att man har en gemensam gränssättning.

” ... Att man har, i synnerhet på dagis, ... gemensam gränssättning för att annars lär de sig ganska snabbt att nu är hon ute på gården – för henne får vi göra si och så.”

En god uppfostran innebär även att barnen får vara en del av familjen. Att de känner att de är viktiga och att deras grundbehov blir tillgodosedda. En av informanterna poängterar att många föräldrar idag är stressade och prioriterar fel, de finns inte närvarande i vardagen. Hon uttrycker sig enligt följande:

”Att barnet blir sedd, att barnet känner sig viktig. Att föräldrarna visar det. Att barnet känner sig älskad och behövt.”

”Jätteviktigt att barnet får vara delaktigt och finnas i ett sammanhang. Att föräldrarna värnar om att det finns en god gemenskap i familjen ... Att barnet får en god grund, helt enkelt.”

Samspelet mellan vuxen och barn är en viktig del i uppfostran enligt informanterna. Den vuxna skall vara en god förebild och ge ut sina värderingar till barnen. Respekten skall vara

ömsesidig och kraven på barnen skall inte vara alltför höga. Barnen idag skall få möjligheten att misslyckas.

En av informanterna poängterar att barn inte alltid kan få som de vill. Det blir jobbigt i längden. Barnet måste få lyckas och misslyckas. Så fortsätter även livet, man måste ge barnet chansen att prova och även uppmuntra när det går bra men att den vuxna även kommer ihåg att ge barnet chansen att ta smällarna av misslyckandet.

9.3 Upplevelser kring barnens uppfostran

Intervjun fortsatte med frågan om hur informanterna upplever att dagens barn blir uppfostrade. Även i denna fråga var informanterna långt av samma åsikt. De anser att barnen blir väl uppfostrade men att man ser skillnader på barn. Dagens föräldrar kanske är rädda för att vara föräldrar, de vågar inte ta smällarna som man som föräldrar ibland måste ta.

”Vissa föräldrar är auktoritära och mera kontrollerande medan andra är tillåtande.”

En av informanterna upplever att dagens barn har för stor frihet.

”Ingen säger till ordentligt vad man inte får göra och vad som inte är okej. Då är det också svårt för barnen att lära sig vad man får och vad man inte får göra.”

På frågan om man som dagispersonal i dagismiljö märker om det finns regler hemma eller inte svarar informanterna ganska lika. De anser att barnen verkar ha stor bestämmanderätt och att de rätt så långt är överbeskyddade. Informanterna säger att man rätt så fort, i synnerhet på barn i förskolan, märker om barnet har varit i någon grupp tidigare eller om barnet har varit hemma. Om barnen har förmågan att vänta på sin tur och så vidare. Detta är saker som barnen lär sig fort då de väl är inne i systemet. Det är oftast lättare, gällande regler, på dagis än hemma.

Denna korta men starka sammanfattning av informanternas svar kan gott och väl kopplas samman med ”de tio punkterna” som Hougaard (2005, s.152) beskriver och som är framtagna i kapitlet Uppfostran – ett nödvändigt ont i teoridelen. Där menar Hougaard att barn behöver auktoritära vuxna som tar ansvar för uppfostran.

9.4 Curlingen i arbetet för dagvårdspersonal

För att inleda diskussionen kring curlingföräldrar och -barn bad vi informanterna att ge sin syn på vad de anser vara curling. Informanterna svarade ganska likt vad litteraturen säger, vilket betyder att dagispersonal är väl medvetna om fenomenet och även pålästa. En av informanterna uttryckte sig så här:

”Om man curlar sitt barn vill man undanröja hinder ur barnets väg. I och med att man röjer bort hinder, möter barnet inte svårigheter och hinder som istället skulle lärt dem något.”

En annan menade:

”... barnet är mycket i centrum, dom får bestämma allt. Jag anser också att curling är att man alltid förväntas vara glad och inte ska känna några negativa känslor.”

Informanterna menar att de nog ser av curling i sitt arbete. En av informanterna nämner att personalen på hennes arbetsplats även själva hade kommit fram till att man också som dagispersonal ibland curlar, för att man vet att det går lättare så.

Hur ser informanterna då av curlingen i sitt arbete? Informanterna upplever att barnen vill bli servade. De kämpar inte själva och ger upp alltför lätt. Barnen lämnar kläder på golvet, de har problem med socialt samspel, vill ofta se sig själv i centrum och vara först och störst. Det är bara jag, jag, JAG. En av informanterna berättar om hur det kan se ut om ett barn som är van att alltid stå först i kön plötsligt inte får göra det:

”Det är jätteviktigt för dem. Går du och svänger om kön så att dessa barn blir sist kan det bli en stor reaktion.”

De curlade barnen har även svårt att respektera andra barn och vuxna. De har svårt att acceptera ett nej eftersom de ofta får göra som de själva vill.

”Vissa barn har inte respekten – de säger emot. Man kan få höra ”du bestämmer inte över mig” eller ”jag gör som jag vill”.”

Barnen behöver få ett nej anser informanterna. De lär sig nog men det kräver arbete, både av föräldrar och dagispersonal.

På frågan om det krävs speciella arbetsmetoder för curlade barn och om det påverkar informanternas arbete så tänker informanterna alla i liknande banor. De anser att man får tänka lite extra på de barnen, men att samma regler gäller för samtliga barn på dagis.

”Jag har aldrig sett det som ett problem, utan jag säger ofta till föräldrar att här har vi våra regler och här gäller dom”.

Man måste vara konsekvent och stå för det man säger. Den vuxna måste få visa vad man menar, ofta är man tvungen att föra fram att det är de vuxna som bestämmer. Man behöver inte alltid förklara så mycket, speciellt inte åt små barn. De curlade barnen har enligt informanterna sämre självkänsla och självförtroende och behöver mera uppmuntran, de ger fort upp.

”Ibland fungerar en sak och ibland fungerar något annat, det är olika på barn”

9.5 Kontakten till föräldrarna

När vi hade fått fram hur informanterna upplever barnens beteende, dagens uppfostran och curling som fenomen och hur det syns i deras arbete vill vi även ta reda på hur kontakten till de curlade barnens föräldrar är. Har föräldrarna behov av stöd och tar de emot stöd?

Informanterna svarar att curlande föräldrar är engagerade föräldrar, men också krävande. Vissa föräldrar behöver råd och stöd medan andra föräldrar är så starka i vad dom har så att de upplever att de blir trampade på tårna. Föräldrakontakten är väldigt speciell. Ofta tänker man säkerligen inte som förälder på att man curlar, det är bara ett levnadssätt.

”Jag har upplevt att föräldrar behöver hjälp med att få hem sitt barn från dagis. ... Jag har sagt till åt föräldrarna att då de hämtar sitt barn, ta bara barnet och gå. ... Jag har också fått säga åt barnet att – då mamma kommer efter dig så är det dags att gå hem, då har du lekt färdigt, dagen är slut och du får fortsätta imorgon”

Informanterna upplever lite olika om föräldrarna är beredda att ta emot stöd från dagispersonalen. Föräldrar är nog redo att ta emot stöd men förnekelse kan finnas i början. Ofta är föräldrarna stressade och ambitiösa och alla föräldrar är inte mottagliga. En av informanterna ger ett exempel på hur man kan stöda föräldrar:

”En flicka som personalen inte tror att kommer fortsätta i dagis/förskola eftersom pappan tycker att hon har det så bra hemma. Här kommer man in på att stöda föräldern eftersom barnet behöver få vara med i gruppen och lära sig. Det handlar bara om att våga släppa sitt barn”.

9.6 Orsaker till curling

När vi hade fått ta del av personalens upplevelser kring uppfostran och curling vill vi ännu via informanterna få veta vad de tror att curling kan bero på, om det finns någon bakgrund till detta och vad som kunde leda till curling.

Alla informanterna var överens om att samhället och föräldraskapet idag inte är det samma som förr. Samhället har ett annat tempo och förr var mammorna mera hemma med sina barn och tog hand om dem och hela familjen. Det sociala nätverket kan vara bristfälligt med mor- och farföräldrar som bor långt borta och även det kan ha en inverkan. Föräldrarna vill då ge mer till sina barn, något som de anser att barnet går miste om då de ser slakten så sällan. Idag arbetar både mamma och pappa långa dagar och då kvällen kommer vill man spendera några glada timmar med sitt barn istället för att ha en konfliktfylld kväll.

Alla informanter pratar om samma delorsak till curling, nämligen tiden. I teoridelen i kapitel 6.2 skriver vi mycket om hur viktig tiden just nu är. För att upprepa: Mer tid än nu får vi aldrig. Om vi tycker att våra barn är viktiga hinner vi med dem. Det bästa man som förälder kan ge sitt barn är gratis: tiden och kärleken.

Informanterna upplever också att dagens föräldrar är osäkra i sin föräldraroll och i sin barnuppfostran. Många föräldrar går in i rollen som sitt barns kompis. De vågar inte lita på sitt föräldraskap och vågar inte vara den förälder de borde vara, sätta gränser och dylikt. Det blir lätt att barnen börjar styra. Föräldrarna är rädda för konflikter.

”Man behöver kunna klippa av navelsträngen. Ju mera du serverar, ju mer du ställer upp, är det för barnet senare svårare att ta steget bort”.

”Föräldrarna är helt enkelt rädda för att göra sina barn besvikna. Det gör inget att ett barn

skriker en stund, det går över – ta en konflikt”!

9.7 Synpunkter gällande curlingens inverkan på framtiden för barnen

Avslutningsvis ville vi ta reda på hur informanterna anser att curlandet påverkar barnen och deras framtid, hur de kommer att klara sig i samhället. Informanterna upprepar många av de viktigaste och vanligast uppkomna punkterna som kommit fram under intervjun. Nedan följer avslutande tankar och synpunkter som informanterna gav:

”Jag tror att barnet får ta smällar senare i livet. Som förälder har man ansvar för sitt barn hela livet. ... Curlade barn tar mycket för givet. ... När du blir vuxen skall du kunna stå på egna ben. Du känner dig bättre om du kan stå på egna ben och inte behöver vara beroende av andra”.

”Barnen får inte självförtroende och självkänsla och dom får svårt att möta svårigheter och hinder. ... Respekten påverkar det sociala samspelet med andra, längre fram. Det blir egocentriskt, deras sätt att tänka. ... Ansvaret påverkas också. Om de inte har behövt ta ansvar som små, har dom svårt att ta det som vuxna också”.

”Som vuxen kan man få svårt att klara motgångar och besvikelser. ... Har man inte fått känna och bearbeta besvikelser då du har växt upp så blir det jättetungt sedan. Förr eller senare kommer det emot. ... Det finns många stora steg man måste ta i det vuxna livet”.

10. Slutdiskussion och kritisk granskning

I detta kapitel kommer vi att presentera en slutdiskussion av vårt lärdomsprov, följt av den kritiska granskningen.

Syftet med vårt lärdomsprov var att undersöka ämnet curlingföräldrar/barn och utreda hur dagvårdspersonal upplever fenomenet. Med lärdomsprovet ville vi ta reda på om dagvårdspersonalen ser av fenomenet curling samt hur de upplever uppfostran idag. Vi ville ta reda på hur daghemspersonalen ser på dagens uppfostran och om de på något sätt kan

stöda både barnet och föräldrarna.

I resultatredovisningen tycker vi att det klart och tydligt framkommer att dagvårdspersonalen till viss del upplever fenomenet curling på sin arbetsplats. Alla barn är olika och har olika uppfostran hemifrån vilket kommer tydligt fram i deras arbete. Med en del barn krävs det mera arbete, så som gränssättning, regler och närhet/trygghet medan andra barn är väldigt säkra i sig själva och klarar av att uppföra sig enligt daghemmets och dagvårdspersonalens förväntningar. Då det kommer till att stöda föräldrarna upplever dagvårdspersonalen det olika. En del föräldrar är väldigt mottagliga för tips och idéer medan andra känner att de blir trampade på tårna där de vill köra sitt eget lopp.

När vi funderade över temat för vårt lärdomsprov kom vi i ett rätt så tidigt skede fram till vad vi ville skriva om, vilket ämne som intresserar oss. Själva ämnet, curling och curlingföräldrar/curlingbarn är ett brett ämne och man kan vinkla det på många olika sätt. Det är också något vi ser mycket av i vårt nuvarande arbete med barn. Vi utvecklade 9 frågor (bilaga 1) som vi använde vid intervjuerna. Vi försökte formulera frågorna så att vi skulle få svar på våra frågeställningar i syftet samt svar som vi kunde återkoppla till teoridelen. Genom de frågor vi ställde till informanterna fick vi fram de tankar som dagispersonalen har kring ämnet curlingföräldrar/curlingbarn samt hur de ser på uppfostran.

Vi valde att i teoridelen kort presentera föräldraskapets historia samt fenomenet curlingföräldrar. Vi ville i teorin även ta fasta på synen på barnet och valde att skriva om Hougards syn på barnet. Vi kan i efterhand konstatera att det finns många olika synsätt på barn men ville koncentrera oss på Hougards synsätt eftersom det är "hans fenomen" vi skriver om. I teorin fortsätter vi med att kort beskriva grundstenarna i ett barns liv; uppfostran, kärlek, tid och gränser. Dessa teman som vi skrivit om i teoridelen kommer även tydligt fram i svaren av intervjuerna i resultatredovisningen.

Forskningsprocessen bestod av planering, presentation av metodval och en resultatredovisning. Vi hade valt kvalitativ forskningsintervju som metod till vår undersökning.

Vi valde att intervjua personal från daghem där vi tidigare varit på praktik samt kollegor från våra nuvarande arbetsplatser. Detta visste vi att skulle göra intervjuerna mer bekväma och avslappnade, eftersom vi kände informanterna. Vi räknade också med att intervjuerna skulle

gå bra då informanterna fritt skulle kunna berätta om sina tankar och erfarenheter. Det visade sig vara ett bra val att intervjua informanter som var bekanta från tidigare eftersom intervjutillfällena blev som vi hade tänkt oss. Informanterna som deltog i vår undersökning är alla barnträdgårdslärare och har olika lång arbetserfarenhet, mellan 10-25 år.

De svar vi fick på intervjufrågorna tycker vi att långt stämmer överens med teoridelen. Teorin som vi var insatta i från tidigare gjorde intervjutillfällena lättare eftersom vi kände att vi hade en uppfattning om informanternas tankar och känslor. Vi känner naturligtvis till fenomenet själva men anser att vi inte kunde svara på intervjufrågorna lika omfattande med tanke på vår digra arbetserfarenhet.

De mest centrala frågeställningarna i vårt lärdomsprov är vilka tankar har dagvårdspersonal om curlingföräldrar/barn, hur dagvårdspersonalen upplever dagens uppfostran, på vilket sätt dagvårdspersonal kan stöda föräldrar i uppfostran samt på vilket sätt dagvårdspersonal kan stöda curlade barn. Av teorin och intervjuerna framkommer det att uppfostran är något som behövs, gränser och regler ger barnen trygghet. I uppfostran bör kärlek, tid och närvaro finnas nära till hands och barn måste få känna sig som en del av familjen men inte vara familjens överhuvud.

När det kommer till kritisk granskning av arbetet vill vi börja med att konstatera att processen med lärdomsprovet inte har varit lätt. Vi visste, som tidigare nämndes, i ett tidigt skede vilket ämne vi ville skriva om. Vi började tidigt fundera på vårt lärdomsprov men hittade aldrig riktigt gnistan som behövdes för att komma igång. Vi gjorde några försök för att sedan falla igen.

Ämnet är stort och man kunde vinkla det på många olika sätt och ta in flera olika utvecklings- och barnpsykologers vinklingar om barnuppfostran för att få en bredare syn på ämnet. På grund av tidsbrist gjorde vi dock beslutet att enbart satsa på att skriva om just curlingföräldrar/-barn samt uppfostran och dess grundstenar. Vi tycker att vi lyckades vinkla våra intervjufrågor på ett sätt så att vi fick de svar vi förväntade oss, utgående från teorin. Teorin har vi försökt bygga upp i logisk ordning och göra det så enkelt som möjligt för läsaren att kunna följa med i arbetet. Vi anser att den litteratur vi har använt har varit relevant för ämnet vi har skrivit om, dock lite knapp.

Vi tror att om det inte hade funnits någon tidspress, på grund av heltidsarbete, under processens gång så hade vi satsat mer helhjärtat på hela lärdomsprovet. Det skulle ha varit bra att ha med flera informanter för att få en bredare syn på uppfostran och dagens ”metoder” som används. Nu var våra informanter alla väldigt ense om hur det är och skall/bör vara. Det hade varit intressant med mer avvikande åsikter.

Det har varit en intressant och lärorik resa att skriva detta lärdomsprov. Vi har lärt oss mycket om oss själva som dagvårdare, vad som förväntas av oss. Idag verkar det ju tyvärr vara så att tiden för familjen är en bristvara och att dagispersonal är barnens andra uppfostrare, efter föräldrarna. Fenomenet curling väcker många tankar och känslor och vi kan konstatera att vi under processens gång har fått mer kött på benen med tanke på vår yrkesroll och framtid, kanske även framtiden att själv vara förälder. Vi är glada för våra informanter som ville ställa upp och dela med sig. Huvudtanken med att skriva ett lärdomsprov är ju att komma fram till någon form av resultat men också att man lär sig något under arbetes gång, vilket vi tycker att vi lyckats med. Ämnet vi skriver om har varit i intresse för oss båda.

Källförteckning

Brinkmann, S. & Kvale, S., (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur AB

Bäck-Wiklund, M. & Bergsten, B., (1997). *Det moderna föräldraskapet – en studie av familj och kön i förändring*. Bokförlaget Natur och Kultur

Carling, M., Förälder – det handlar om dig. *Svenska dagbladet* 12.1.2004 [Online]
<http://www.svd.se/foralder-det-handlar-om-dig/om/idagsidan> (hämtat: 1.10.2015)

Carling, M., Högt pris för friktionsfri barndom. *Svenska dagbladet* 12.1.2004 [Online]
<http://www.svd.se/hogt-pris-for-friktionsfri-barndom> (hämtat: 1.10.2015)

Carling, M., Föräldrar är rädda att göra fel. *Svenska dagbladet* 2.12.2014 [Online]
<http://www.svd.se/foraldrar-ar-radda-att-gora-fel> (hämtat: 25.9.2015)

Carling, M. & Cleve, E., (2005) *Sopa lagom! Bättre balans i curlingfamiljen*. Köping: Ljungbergs sätteri

Cole, M & Cole, S.R., (1997). *The development of children, third edition*. New York: W.H. Freeman and Company

Eskelinen, A., (2000). *Rakkautta ja rajoja kasvatukseen – yhdessä elämään*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Forsberg, S.M. & Augustsson S.K., (2004). *Curlingföräldrar – Från traditionella föräldrastilar till ett modernt föräldraskap – uppfostran i ett förändrat samhälle*. Lund: Magisteruppsats. Lunds universitet, Institutionen för psykologi

Grandelius, B., (2007). *Att sätta gränser – ett villkor för växande*. Bokförlaget Natur & Kultur

Gustafsson, L.H., (2010) *Växa – inte lyda*. Stockholm: Norstedts

Hellsten, T., (2000). *Föräldraskap – makt med ansvar*. Helsingfors: Församlingsförbundets Förlag Ab

Henricson, M., (red.) (2012). *Vetenskaplig teori och metod – Från idé till examination inom omvårdnad*. Polen: Studentlitteratur AB

Holme, I. & Solvang, B., (1997). *Forskningsmetodik – om kvalitativa och kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur AB

Hougaard, B., (2005). *Curlingföräldrar och servicebarn – en handbok i barnuppfostran*. Stockholm: Bokförlaget Prisma

Juul, J., (2009). *Ditt kompetenta barn – på väg mot nya värderingar för familjen*. Stockholm: Wahlström & Widstrand

Svensson, Alf B., (2001). *Våga vara förälder*. Örebro: Författaren och Bokförlaget Libris

Skodvin, A., (2002). *Sätta gränser för barn*. Stockholm: Bokförlaget Forum

Sommer, D., (2008). *Barndomspsykologi – utveckling i en förändrad värld. Tredje upplagan*. Stockholm: Liber AB

Finlands författningssamling

Lag angående vårdnad om barn och umgängesrätt 8.4.1983/361 www.finlex.fi [hämtat 27.10.2015].

Intervjufrågor

1. Vad har du för åsikter om barnens beteende på dagis?
2. Vad tycker du kännetecknar en god uppfostran?
3. Hur upplever du att dagens barn blir uppfostrade?
4. Ge din egen beskrivning av vad du anser vara curling
5. Ser du av curling i ditt arbete? Hur syns det?
6. Krävs det speciella arbetsmetoder för curlade barn? Hur påverkas ditt arbete?
7. Hur upplever du kontakten med de curlade barnen föräldrar?
  - Har de behov av stöd?
  - Tar de emot stöd?
8. Vad tror du curling beror på?
  - Finns det någon bakgrund?
  - Vad är det som leder till curling?
9. Hur tror du att curling påverkar barnens framtid?